

METAMORFOSEN

jibbe willems voor kwatta

2022

ER WAS EENS

1

Er was eens

En... er was eens

Want alles houdt
op een gegeven moment
onherroepelijk op.

Dit is het verhaal van het einde

Het water kruipt door alle kieren
kelders lopen onder
woonkamers vol
het water stroomt de trappen op
doorweekt de dekens lakens kussens
klotst hoger nog, de zolder op

Deze zondvloed dankt de mens
aan niemand dan zichzelf.

2

Er was eens

Er was eens

Ja.

3

Er was eens

Er was eens

De mens verdrinkt!

dat gaat niemand
ooit
van z'n lang zal ze leven
opgedweild krijgen!

Dikke bult en kont door de helft.

4

Een begin

Een einde.

De aarde zinkt!

rivieren zwellen
uit hun oevers
golven rollen heuvels op
de vloed staat
in de achtertuin
steden worden opgeslokt
door zeespiegels die stijgen

Wat denkt de mens wel dat hij is?

Een vis?

Dus nu is het klaar.

Gedaan.

Over.

Uit.

Er was eens...

Er was eens...

Er was eens...

Het verhaal van het einde.

De mens verdwijnt.

De mens is opgegeven.

Die glibberglabbers!

Kwatseblabbers!

Okselstinkers!

Kontenkrabbers!

Die zwetefrotsers op twee pootjes!

Die ruziemakers

Donderjagers!

Koppenkrakers!

Altijd maar om meer!

meer!

meer!

meer!

nóg meer!-vragers!

Laat een ander dier het maar proberen.

Laat een ander beest maar uit het water komen.

Pootjes krijgen.

En van lopen dromen.

Een nieuwe soort die zich wél kan gedragen.

Die geen bossen volstort met beton.

Die geen weidevelden onder asfalt laat verdwijnen.

Die niet ieder ander dier
op probeert te eten.

Een diersoort die wat beter zingen kan.

Die wat vaker lacht.

Die minder uitlaatgassen uitstoot.

En ook minder scheten.

Die wat minder strooit.

met bommen

en granaten

die wat minder houdt

van vechten

en van haten

een die dat lief heeft

een dier dat wil veranderen

ja, zo'n dier zou welkom zijn.

Er was eens..

Er was eens...

Er was eens..

Zo beginnen verhalen

Er is een...

begin.

En er is een...

eind.

En tussendoor?

Zijn er verhalen.

Zolang we vertellen

is er een bestaan

wanneer we zwijgen

vangt het einde aan.

Het einde.

Ja.

Hoe eindigt het verhaal van de mens?

Laten we eerst beginnen

We beginnen bij een begin...

ARACHNE

1

2

3

4

Er was eens een meisje
dat Arachne heette,
dat was heel lang geleden,
in de tijd dat kleren
nog niet zomaar in de Primark lagen
of in een fabriek werden gemaakt,
nee, voordat je een broek of trui kon dragen
moest je zelf aan de slag,
naaien, breien, spinnen, weven,
punniken of haken, het was dát
of rondlopen in je blote gat.

Ik ben de beste.

Zei Arachne.

Niemand maakt kleren zoals ik,
ja sterker nog, ik schrik
soms van mijn eigen talent!

Puh!

Het is niet niks als je
the best in fashion bent,
en iedereen je kent
van de *catwalks*
in Milaan, Tokyo,
Parijs en Manhattan.

Grrrr.

Ik *design haute couture*
patronen prachtiger
dan wat er ook maar voorkomt
in de vrije natuur,
ze zeggen wel eens
dat wie mijn kleren draagt
in schoonheid zelfs
de hemel uitdaagt.

Ze zeggen wel eens
dat jij om problemen vraagt.

Pallas.

Wie?

Pallas Athena.

Een godin.

En niet de minste!

Ik ben de slimste
sterkste, allerbeste,
in alles nummer één,
ik laat de rest
in welk wedstrijdje dan ook
kilometers achter me,
wie is dat die me uitdaagt,
mensje van niks,
van lik-me-vestje?

Die is wel vol van zichzelf.

De volste! Ja!
Niemand is voller dan ik!

Vol van zichzelf
en gifgroenjaloers
wanneer iemand
in iets ook maar
een piepklein beetje
beter is.

Beter!
Wie?
In wat!

Ik spring hoger
dan een kangoeroe,
kook sneller dan
een snelkookpan,
jaag harder dan
een jachtluipaard
maar jagen kan,
en zwem de zwarte marlijn
in vlinderslag
zo ráts voorbij.
(voor wie niet weet wat dat is:
dat is de allersnelste vis)

Nee, geen strijd
eindigt voor mij
als laatst in de rij.

Ik zal altijd eerste zijn.

Behalve bij...

Bij wat!

Bij mij.

Die durft.

Wie durft!

Ik.

Jij daagt Athena uit?

Mijn kleren zijn het mooist,
mijn stofgebruik is ongeëvenaard,
mijn kruissteken zijn vergeleken
met de penseelstreken
van de grootste kunstenaars,
ik ben de Picasso van de coltrui,
de Rembrandt van de omslagdoeken,
Vivaldi geeft zijn fluitconcerten
het liefste in mijn onderbroeken!

En wat heb jij gemaakt?

Nou...

Je ziet er niet uit!

Dat pak lijkt wel een vuilniszak,
denk je echt dat dit jou staat?

Brutale kruipsnuit!
Miswicht!
Weet jij wel
tegen wie je praat?

Ze werd woest.

Woest en wild,
ze krijste en gilde,
ze siste en blies
als een kat
oh zo kwaad
en zo driest!

Wat een jaloerse kwek.

Hou je bek!

Zeg!

Jouw woorden zijn wind;
heel weinig waard,
laat zien wat je kan,
met de naaimasjien,
met naald en draad.

Jij daagt me uit,
een mensje,

een meisje,
jij weet niet
waar jij aan begint!

Maar Arachne was al begonnen.

Ik kan een *battle* wel aan!

Klaar voor de start

AF!

Ze weefde en spon,
maakte prachtige pakken,
met hoodies en ritsen
en binnenzakken.

Saai.

Saai?

Ik wil ze zien knokken,
en schoppen en stoten,
geen naaikransje maar
een gevecht tot de dood!

Scharen flitsten als bliksemschichten,
naalden kletterden als zwaarden,
spelden prikten, stoffen rookten,

Beter.
Was er bloed?

Athena prikte zich in de vinger.

Au!

Heel goed.

Nou!

Terwijl Athena nog nauwelijks
een halve sok had gebreeën,
riep Arachne al opgewekt:

Klaar!

Dat kan niet!

Kijk maar.

Ze toonde onbescheiden een héle collectie,
massa's fashionista's stonden rap in de rij
pas met een *prêt-à-porter* van Arachne
hoorde je dr in het wereldje helemaal bij,

influencers gingen stuk op de socials,
ze was trending met hashtags en wat dies meer zij,
“dit is geen kleding maar kunst!” riep de paus van de mode,
“en het staat iedereen, zowel hen, hij als zij.”

En Athena?

Die vloekte en zuchtte.

Was het haar ook gelukt?

Nee.

Nee.

Een half bloederig sokje.

Meer kreeg ik niet klaar.

Dus
Arachne had gewonnen?

Ja!

Nee.

Nee?

Nee?

Wacht maar.

Wie dacht dat Athena
haar nederlaag
grootmoedig toe zou geven
en de eerlijke winnaar

ha!

de hand toe zou steken

die had het mis!

Hier moet sprake zijn
van een grote vergissing,
of erger, van fraude, ja,
doorgestoken kaart!

Athena heeft simpelweg
nog nooit verloren,
dit moet dus *fake news* zijn!

Bij deze heb ik de uitslag
ongeldig verklaard!

Dat is niet eerlijk.

Niet eerlijk ben jij!

Jij kan gewoon niet
tegen verliezen.

En jij doet vals spel.

Niet!

Jawel wel wel WEL!

Niemand durfde Athena
tegen te spreken, want
ze was een godin
en als godin had ze macht.

Dus niemand protesteerde
toen Arachne werd gepakt
en voor valsspelerij

niet!

keihard gestraft.

En met de naald die zij
nog in haar hand had
stak zij een gat of acht
hak! in haar voorhoofd.

Ik ben de beste; mij zien is geloven,
en wie mij niet gelooft
heeft misschien niet genoeg ogen.

Kijk nog eens,
wat zie je
als je mij ziet?

De winnaar natuurlijk.

Nee niet!

Doe niet zo dom!

Wat je zegt ben je zelf!

Ja dan vraag je erom.

Ze greep Arachnes
haar in haar vuist
en met een harde ruk
trok ze al dat haar uit

ze knipte haar neus af
en tjak ook haar oren,
ze perste haar hoofd klein
met antennes van voren.

Wat gebeurt er!

Met een misselijkmakend
sappig gekraak
kromp haar lijfje ineen,
ze kreeg sprietenpootjes

in plaats van benen
haar buikje werd bol
en pikzwart gemaakt
haar armen: verdwenen
en uit haar kont
spon een draad...

Daar hou je toch van?
Stuk spinnenverdriet.
Weef maar een web.
Dat wil je, of niet?

Maar Arachne bracht
geen woord meer uit,
ze kroop in een hoek,
hulde tranen met tuiten
uit al haar acht ogen.

En zo werd ze spin
omdat ze gewonnen /

/ verloren! /

/ had van een godin.

NARCISSUS

1

Er was eens...

2

Er was eens een jongen
Narcissus, zo mooi
dat niemand naar hem kon kijken
zonder zijn ogen toe te knippen.

Zijn pupillen waren groot
en van het allerdiepste zwart,
wie daar te lang aan bleef hangen
voelde zijn hart
in het donker verdrinken.

3

Er was eens...

Zijn irissen fonkelden
in onmogelijke kleuren:
links appeltjesblauwzeegroen
rechts wildekastanjegrijs

4

Er was eens...

en zijn okselzweet geurde
naar lelietjes-van-dalen

wie naar hem keek
gloeide, glom en straalde

die kreeg het koud als ijs
en heet als vlam

en was op slag allerlei viezigs van plan.

Wat dan?

Nou...

Kussen.

En aaien.

En zoenen.

En strelen.

En zich samen helemaal uitkleden.

Wat?

Waarvoor?

fluistert in oor

Helemaal bloot?

fluistert in oor

Ja laat maar!
Zo goor.

Dus dat.

Getver gad.

Iedereen die Narcissus zag
begon op slag
te broeien en te vonken

Iedereen was smoor op hem.

Knetterverliefd.

Nou van mij hoeft het niet.

Of je nou meisje was of jongen
of allebei of geen van twee
er was niemand op de hele wereld
die niet met Narcissus wilde tongen.

Nee!
Blegh!
Ga weg!

Maar Narcissus had geen zin.

Nee?

Nee!

Nergens in?

Ik hoef het niet
ik wil het niet
ik heb daar geen
verlangen naar.

Narcissus hield ervan om in zijn eentje
door het wilde woud te jagen, om op
blote voeten door het natte veld te draven,
om lange tochten heel alleen
te zwerven door de natuur,
om zonder ooit iemand tegen te komen
op avontuur!

Oh heerlijk.

Hij had aan zichzelf genoeg.

Ik hoef niet
van dat gezweet
en gedoe.

Van dat gelebber en gekwebbel
en geslorp en geflebbel.

Ugh.

En geblorb en gespetter.

En gesnuggel
en gekletter.

En gefrot en gevrij.

Nee aan mijn lijf
geen polonaise,
niet van jongens
niet van meisjes,
misschien ben ik
daar wel nooit aan toe.

Nou.

Prima toch.

Ja, is ook goed.

Ja?

Ja hoor.

Dat kan.

Er bestaan mensen
die voelen zich niet
aangetrokken
door vrouw of man.

En is dat niet raar?

Nee.

Het is prima.

Helemaal goed.

Ik mag zelf bepalen
wat ik doe?

Jij mag bepalen wat jij doet
want jij mag voelen wat jij voelt.

Ja?

Of je nou jongen bent of meisje
of geen van twee of allebei
of soms de een en soms de ander
omdat je gedachten soms veranderen
of je gevoel een beetje woelt

jij mag voelen wat je voelt
jij bent wie je bent
en je kiest wie je kiest
wat heeft een ander daarmee te maken?

Niets?

Dat is waar.

Maar dat was niet
wat Echo wilde horen.

Die voelde zich reddeloos

redeloos

radeloos verloren.

Dat is ook niet gezond.

Echo wilde hem overal kussen.

Van zijn neus tot zijn tenen.

Van zijn nek
tot zijn kont.

Doe normaal!

Maar ze kon van de zenuwen

geen eigen woord zeggen

alleen die van Narcissus herhalen.

Herhalen!

Dat is balen!

Balen!

Ze wilde de mooiste zinnen zingen
poëtisch praten over prachtige dingen
ze wilde hem met haar stem de liefde verklaren
maar ze kon geen klank uit haar keeltje wringen.

Behalve

halve

woorden.

oorde

Heel zielig ja.

A!

Ze durfde niks
tegen Narcissus te zeggen,
maar wilde hem ook niet
zo laten gaan, ze bleef
hem stiekem volgen

Wat?

en sloop als een wolfje
achter hem aan.

achter hem aan

Steeds dieper en dieper
in het donkere bos
bleef Echo achter
Narcissus sluipen,
ze verborg zich achter bomen
lag plat in het gras
en probeerde door
bosschages en struiken te kruipen.

Narcissus hoorde haar
en was op zijn hoede
misschien, dacht hij,
waart er een roofdier.

hier...

Of erger, een rover
die hem wilde beroven,
misschien wel een monster
of een vampier!

hier...

Hé!

Riep hij.

Hé!

Gilde Echo als echo.

Hé!

Riep hij.

Hé!

Is iemand hier!

En Echo'tje echoode:

Hier!
Iemand hier!

Hallo!?

Oh!

Ze schrok,
dook weg in de struiken,
ze schaamde zich voor alles
oh was ze maar dood!

Kom hier!

Kom hier!

Nee jij!

Nee jij!

Hou daar mee op,
praat me niet na

Praat me niet na

pas maar op idioot

Idioot!

of ik ga je slaan!

Ik ga je slaan!

Narcissus liet zijn spieren rollen

Echo maakte zich zo klein als ze kon

hij keek opgefokt in het rond

zij voelde de aarde onder zich tolleren.

Verberg je niet langer.

Verlangen! Verlangen!

Als je leven je lief is!

Je lief is! Je lief is!

Jij stuk ongeluk!

Oh geluk! Oh geluk!

Of ben je soms bang!

En dat was ze.

Zo bang!

Want wie verliefd is
voelt heel vaak ook angst

en wie het allerliefst lief heeft
is vaak ook het bangst!

Maar ze voelde ook hoop.

Hoop!

ze beet op haar tanden
en ze maakte zich groot.

Als zij zich nu zou laten zien
zou hij begrijpen dat dit niets anders was
dan een groot grappig misverstand

iets om later aan hun *kids* te vertellen
ze voelde haar hart al zwellen en zwellen
zou dit haar kans zijn
op liefde misschien?

liefde misschien?

Kom tevoorschijn en snel
of wil je soms vechten,
vuist tegen vuist,
jij en ik samen.

Samen!

Riep Echo.

Jij en ik samen!

Ze kon het bruidsboeket al ruiken
en struikelde hals over kop uit de struiken,
botste hop tegen Narcissus op
en herhaalde met tomaatrode kop

Samen! Samen!
Jij en ik samen!

Ze tuitte haar lippen
klaar om hem te zoenen.

Zoenen!
Zoenen!

Ja ik ben echt niet
van plan dat te doen hè.

Ze lebberde los in de lucht met haar tong
terwijl haar hart met een klap
uit haar borstkas sprong.

Je denkt toch niet
dat ik met je ga tongen?

En Echo, ocharme,
begreep het verkeerd.

Ze riep opgewonden

Ja tongen!
Ja tongen!
Ja tongen!
Ja tongen!

Narcissus die schrok.

Zijn gezicht vertrok.

Hij kokhalsde een brokje.

Ik ben in shock joh!

Echo die pakte
zijn hoofd in haar handen
en duwde haar lippen
op zijn gezicht.

Haal die gore tong
uit mijn mond!

Ze schrok van zijn woorden
zo hard en gemeen
tranen sprongen uit haar ogen,
het hart in haar borst spatte uiteen.

Weg met die lippen,
ik kus nog liever een geit!
't Zal nog eerder gebeuren
dat ik mijn pols open kauw
dan dat ik je zeg:
ik hou van jou

ik hou van jou
ik hou van jou

Ga weg!

Au...

En met een jank in haar keel
en een scheur in haar lijf
verborg ze zich diep
in het bos en verstijfde

haar botten verbleekten
en werden tot gruis
tot Echo niets meer was
dan enkel geluid

en wie haar kon horen

au...
die voelde haar pijn
 ik
als een kreun in de wind
 hou
als een zucht in de tijd
 van jououou...

Ze vervloekte Narcissus
met een ijskoude wraak
ook hij zou zo verliefd zijn
en zijn geliefde nooit
kunnen krijgen.

Narcissus wist niet
wat over hem kwam
in een stilstaande poel
zag hij een man

hij had het op slag
ijskoud en bloedwarm
in zijn hart sprong een vonk
in zijn heupen een vlam

Riep Narcissus.

Dit!

is me nog nooit overkomen
hier ligt in het water
de mens van mijn dromen!

Hij knielde en op slag
kwam de mens dichterbij

bizar!

die lijkt wel op mij!

Dat was waar
in het water
zag hij zijn eigen reflectie

voor het eerst dat ik
schoonheid
zo duidelijk zie!

Hij werd gegrepen
door een gruwelijk verlangen

en probeerde zichzelf
in het water te vangen

maar steeds als hij
zichzelf een kus wilde geven
verdween hij in kringen
bleef ongegrepen

Oh nee!

Ziek van hart en vol van dorst
begon hij zichzelf op te slokken

ik neem je
ik drink je
ik grijp je
ik zink je

maar geen slok bracht hem dichterbij
zijn grote geliefde

wat moet ik doen
zeg het
oh alsjeblieft!

Het bleef stil niemand leste
zijn grote verdriet

zelfs zijn spiegelbeeld niet.

kom me halen dan
honger!
kom me grijpen dan
dorst!

Zo wil ik niet
hoef ik niet
langer te leven

Vaarwel wrede wereld!

Vaarwel wrede wereld!

Vaarwel wrede wereld!

Vaarwel wrede wereld!

En even
waren ze
-heel even-
één

Narcissus en Echo.

In hun gelijke kreten
van verdriet en van rouw.

Au!
Ik hou...
...van jou...

Au!
Ik hou...
...van jou...

Vermoeid liet hij
zijn hoofd zinken,
zijn ogen bleven
zijn evenbeeld drinken
tot de dood
hen sloot.

En Narcissus als een druppel
in kringen verzwond,
met een laatste rimpeling
zijn einde vond.

Nergens een lichaam
alleen maar een bloem
die, schrale troost,
naar hem is vernoemd

Narcissus.

De narcis dus.

DAPHNE

1

2

3

4

Er was eens een meisje zo mooi
dat de sterren jaloers waren op haar ogen
die fonkelender fonkelden
dan welk juweel aan de nachthemel ook.

Daphne.

Haar lippen waren rood als bloed
haar tanden witte soldaten in het gelid
en haar tong kronkelde
als zij het lied van de wildernis zong.

Haar stem kon volwassen mannen
in tranen uit doen breken
en roofdieren naar troost laten zoeken
in de armen van hun prooi.

Ja Daphne was mooi, maar
dat kon haar niks schelen,
ze gaf niet om uiterlijk,
om lijf, haar of huid.

Hoe mensen haar zagen
maakte haar weinig uit.

Ze was slim, scherp van geest,
was grappig en lachte
een bulderlachbrul.

En als iemand riep
'dat doen meisjes niet!'

Riep zij: hou toch op, flauwekul!

Haar vader vond
dat ze maar eens moest trouwen,
dat was hoe het hoorde
voor fatsoenlijke vrouwen.

Trouwen en kindjes.

Precies!

Pas je aan!

Er waren veel mannen
die dat wel zagen zitten,
en met een verhitte
kop kwamen vragen:

“Oh Daphne wees toch
please please please
mijn bruid!”

Daphne lachte
ze een voor een uit,
wees soms voor het ontbijt
wel zes mannen af,
ze wilde zich niet
in een bruidsjurkje kooien
het huwelijk leek haar
zo vrij als het graf.

Zij vond haar geluk
bij dieren en planten,
in bossen die stilletjes fluisterden,
bij de wuivende halmen
die hun zacht liedje zongen
waar zij uren en uren naar luisterde.

Het was daar
in het woud
dat Apollo haar zag.

Zoals hij wel vaker
op de loer lag
wachtend op prooi
onschuldig en mooi.

Maar iemand als Daphne
zag hij nog nooit!

Wat een vrouw!

Wat een

wauw!

Zijn hart vloog in brand.

Hij werd rood van begeerte.

Hij grijnsde en zei:

“Zo,

jij bent van mij.”

Apollo sprong met zijn armen wijd
tevoorschijn en schreeuwde: wees bereid
het verlangen van een god te ontvangen!

Uh nee.

Zei Daphne.

En ze wandelde door.

“Daar hou ik wel van hoor”

zei Apollo verrukt

“een vrouwtje met power”

“kom nou hier lekker stuk!”

Daphne versnelde haar pas en liep verder.

“Maar luister!”

Zong Apollo.

“Ja luister naar mij!”

“Jij bent een lam!”

“En ik ben je herder!”

En Daphne

ze blafte

ga weg

waf!

vieze vent!

“Ben je gek!”

Riep Apollo.

“Weet je wel wie ik ben?”

“Ik ben niet zomaar
een boerenknul.”

“Ik ben belangrijk!”

“Ik kan je het leven heel makkelijk maken.

“Of zuur.”

“Net wat je wil.”

“Dus doe niet zo onschuldig en wacht.”

“Jij bent niemand.”

“Wat dacht je?”

“Dat je mij af kon wijzen?”

“Dat mag jij niet, meisje.”

“Maak me niet overstuur!”

Hij greep haar vast.

Duwde haar in een hoek.

Hijgde "je kan nergens heen"

Frummelde
aan haar broek.

Ik wil niet.

Zei Daphne.

Toe laat me met rust.

"Natuurlijk."

"Dat doe ik."

"Als jij me eerst kust."

Ik wil niet.

"Nou en?"

"Dan maak je maar zin!"

Ze gaf hem een

En zo snel als de wind

vluchtte Daphne bij Apollo vandaan.

Hij volgde.

Lachend.

"Stel je niet aan!"

Ik wil niet!

"Ach wel."

"Je wil juist heel graag."

"Je weet toch:
jongens plagen kusjes vragen."

"En een meisje dat nee zegt

Nee!

dat wil juist heel graag."

Dat is onzin
gebrabbeld
jij weet niets van vrouwen!

"Ach doe niet zo moeilijk."

"Doe niet zo flauw!"

“Kan je niet zien
dat ik van je hou!”

Dat jij van me houdt?

“Dat ik van je hou!”

Je kent me niet eens!

“Toch hou ik van jou.”

Maar ik niet van jou.

“Geef me de tijd.”

Nog geen seconde.

En sneller dan
een hazewindhond
schoot Daphne ervandoor.

Met Apollo op haar hielen.

“Ach Daphne mijn nimfje
ik smeeek je rem af
je lijkt wel een lam op
de vlucht voor een wolf!
ik vreet je niet op,

Nou

een klein beetje dan

ren toch niet zo snel
dan zal ik je wat minder haastig achtervolgen!”

“Pas op toch straks val je!
dan schram je je benen
zo mooi, alletwee!,

dan krijg ik nog de schuld
doe nou rustig ik –“

Nee!

Zo renden ze door
tot de schemer begon
en Daphne vertraagde
omdat ze niet langer kon.

“Uiteindelijk, kind,
krijg ik altijd mijn zin.”

Daphne bleek, uitgeput,
vervloekte haar lijf
dat haar niet weg kon voeren,

haar benen, zwaar, stijf,
stokten stil, zo verzwakt.

“Rust uit
lieve Daphne
en
laat me
je pakken.”

Toen werd ze bevangen
door stramte, verstarde
haar borst werd door schors
omsloten, verhardde
haar armen verhoutten
tot reikende takken

haar haar van groen loof
haar tranen van hars
haar lichaam verdoofde
en haar kloppend hart
sidderde zachtjes
onder haar bast

haar voeten wortels
grepen traag
in de aarde zo koud

Apollo kreeg haar te pakken.

Hij kuste haar.

Maar kuste hout.

Wreef zijn tong langs haar
stam.

Kreeg zijn lippen vol splinters.

Hij graaide.

Hij klauwde.

Begreep er niets van.

klemde haar vast
maar hield in zijn handen:

Een boom.

De boom

waarin zij was veranderd.

Hij was woest!
Sloeg zijn vuisten
tot bloedens kapot
op haar houtharden hulsel
en hij schold haar verrot!

Maar niemand kon Daphne meer raken.

Apollo droop af.

En Daphne sleet
de rest van haar dagen
als een boom in het bos.

En wie goed kijkt

en in een stam
haar gezicht ziet

ziet haar soms nog

Wat treurig.

Wat erg.

Wat wreed.

Ze is wel ontsnapt?

Dat is geen ontsnapping.
Ze wilde graag vrij zijn!
En nu staat ze vast.

MIDDEN

1

we zijn al bijna op het einde

2

het einde?

3

zijn we uitverteld

4

als we klaar zijn

we zijn over de helft

wat gebeurt er
als we klaar zijn?

en dan?

dan is er niets meer
dan de stilte

en na het vertellen

begint het vergeten

wanneer er niemand meer is
om te verzinnen
verdwijnen

een voor een

alle herinneringen
en daarna vergeten we
de rest van de dingen

eerst de woorden

dan de wereld

en wij?

ons zwijgen is het einde

we vertellen

even nog

nog even

voordat we verdwijnen

het einde
komt pas
op het einde

tot die tijd

vertellen we de wereld

vertel dan!

we vertellen
zeker
maar wie weet nog voor hoe lang

vertel!

hoeveel woorden zijn er nog

hoeveel adem

hoeveel lucht?

vertel!

hoeveel woorden tot het einde

hoeveel woorden
totdat wij
verdwijnen

vertel!!!

ACTAEON

1

2

3

4

Weer zo'n mooie jongen zeker.

Met van die hertenogen.

Wat wel?

Met reebruine haren
zo zacht als satijn

Een knappert.

Dat zijn er veel!

Echt?

Acteaon was een jongen

Eh...

Nee.

Geen idee
wat dat betekent.

Ik weet niet.

Luister.

Hij had
twee dozijn honden.

Ja, tel maar mee:

Een pincher, een beagle,
een schnauzer, een fox,
een herder, een collie,
een does en een boxer,
een bulldog, Jack Russel,
een husky, een kees,
een chowchow, een shiba,
een mops, een bouvier

Ogen die als hij lachte
fonkelden als regenbogen.

en een dropneusje dat
van een hinde kon zijn.

Vertel!

Wel vierentwintig.

DUS

Een pincher, een beagle,
een schnauzer, een fox,
een herder, een collie,
een does en een boxer,
een bulldog, Jack Russel,
een husky, een kees,
een chowchow, een shiba,
een mops, een bouvier

Dat zijn er 16, geen 24.

een golden retriever,
een schele maltezer,
een hinkende poedel,
een blijde chihuahua,
een grauwgrijze vizsla,
een vuilnisbakspaniël,
een kale Afghaan
en een kleine akita.

Het was midden op de dag,
de zon, het verst verwijderd
van de horizon, liet de lucht
boven de akkers gloeien,
schaduwen waren zo klein
dat ze bijna verdwenen en
Acteaons tong was een lap leer
tussen zijn droge lippen.

Het zweet liep hem in straaltjes
langs de bilspleet.

Ielll.

Hij en zijn honden hijgden van de hitte,
nadat ze uren over beemd en veld hadden gedraafd.
Zijn honden zochten een koele plek
tussen de cipressen en Actaeon, onrustig,
liep zonder hen het hem onbekende bos in.

Oke. Ze dwalen wel vaak
in onbekende bossen
die mensen.

Stil nou.

Erg slim zijn ze niet.

De warmte had hem duizelig gemaakt, tussen
de sparren kraakte de grond van droge naalden
en het licht viel in scherpe stralen door de takken,

stofdeeltjes glinsterden voor zijn ogen en
gedreven door iets wat hij zelf niet snapte,
dwaalde Actaeon steeds dieper het bos in.

Dat zeg ik, niet slim.

Sst!

En daar, in de schemerdiepte,
omringd door eeuwenoude bomen,
zag hij, met de scherpe geur van hars in zijn neus,
onder een rots, bedekt met mos,
een borrelende bron met doorzichtig vloeiend water,
omzoomd door weelderige varens,
met in het pure nat,
hij kon het bijna niet bevatten...

Wat!?

Wat?!

De duizel sloeg hem in het hoofd!

Wat dan!

Een meisje...

Wat?

Bloot...

Nee!

Nee!

Hè gad.

Zij baadde daar, volkomen ontspannen,
in het klaterende frisse water.

En Actaeon?

Wist niet waar hij kijken moest.

Ja dat hebben jongens soms.

Zijn bloed leek te borrelen en woeste
gevoelens daverden door zijn maag,
alles vertraagde, hij slikte en wist:
ik moet hier weg, maar zijn voeten
leken wel vastgelijmd, net als zijn ogen,
hij kon nergens anders kijken
dan naar het meisje, alsof ze hem betoverd had,
daar, naakt, spetterspatter in bad.

En Diana, want dat was wie het was

Godin van de jacht en de wilde natuur!

zag toen, páts, dat ze niet alleen was

Staat er nou iemand naar me te gluren?

Ojee...

Oh nee...

Sst!

Sst!

Ze gilte en schreeuwde het bos bij elkaar
haar wangen vlekten purper en paars
woedend wees ze naar Acteaon:

wat doe je daar, jij ja, jij stiekeme jongen!

En Acteaon wilde zo snel als hij kon
het bos uit vluchten, terug naar zijn honden,
maar hij bleef staan waar hij stond,
vastgevroren aan de grond,
terwijl Diana naar hem krijste.

Schaam jij je niet!

En Acteaon riep
nou, het was meer een soort piepen:

“Het is niet wat je denkt!
Ik keek maar heel even!
En ook niet expres!
Het spijt me, ik wist niet wat
ik zag, ik dacht dat hier echt
niemand was, en al helemaal
geen bloot mens, laat staan
een bloot meisje!”

Maar Diana bleef krijsen.

Ik geloof er geen snars van!
Jij bent gewoon een vies mannetje!

“Nee hoor, geloof me,
ik wou niet eens kijken,
ik vergeet wat ik zag
en ga er snel weer vandoor.”

Maar dat was niet wat Diana wou horen.

Wat! Is er iets mis?
Vind je mij soms niet mooi?

“Nee!”

Nee?

“Ik bedoel ja!”

..... te laat!

Maar het was al te laat.
Diana, kwaad, stoom uit haar oren,
ogen woest, opengesperd,
vervloekte Actaeon

vervloekt!

er knarste een groot
gewei uit zijn hoofd,
een harige snuit kroop zijn mond uit,
uit zijn oren ploefden puntige toefjes
zijn tenen verhardden tot hoeven
zijn armen en benen werden sprietige pootjes
zijn huid werd een vacht vol bleekwitte spikkels
Actaeon was geen jongen meer
hij was een hert

hij wilde roepen
"oh help mij!"
maar in plaats van te praten
hoorde hij zichzelf
als een hert droevig blaten

blaaf

tranen stroomden langs zijn gelaat

blaaf

alles was anders
behalve zijn hart
dat nog net zoals vroeger
een jongenshart was

en terwijl de treurnis
heel zijn lijf binnenkroop
stond Diana hem keihard
uit te lachen

Hahaha!

en tegelijkertijd kwamen
zijn honden op hem af

Actaeon riep,
of nou ja, dat wilde hij roepen:
'jongens, ik ben het,
zien jullie het niet?'

Maar de honden zagen
een hert, niet hun baasje,
en een hert dat was
een dier om te jagen

blaaf

de meute gromde
en tot zijn grote verdriet
herkenden zijn vrienden
Acteaon niet

die zonk op de grond
begon luidkeels te huilen;
dat klonk als een bang
jankend hertengeluid

blaaf

maar dat maakten zijn honden niets uit
die zagen een mooie grote prooi
en slopen stilletjes steeds dichterbij

Die zien vast een sappige
Bambi voor lunch.

Vlucht dan!

Een heerlijke harige lekkernij!

Vlucht!

Nee, Acteaon had geen zin om te vluchten,
zelfs als hij ontsnapte: wat zou hij dan moeten?
Hij wilde niet leven als hert in de bossen,
dus hij stond op
het gewei fier geheven
om zijn onontkoombare
lot te begroeten.

Hij nam afscheid zonder klanken
de lucht weergalmde van het blaffen
toen de honden, vierentwintig,
het weerloze dier besprongen.

Herhalen hondennamen

En in hem haptten waar ze happen konden.

Die honden vraten hem op.

Tot ze alle vierentwintig
tevreden lagen te knagen
op zijn botjes.

Dat kan niet.

Wat wreed.

Hebben zijn vrienden...

...hem echt opgegeten?

Ik vrees het.

Zo is de natuur.

Hè bah.

ICARUS

1

2

3

4

Dit is het verhaal van Icarus
en zijn vader Daedalus.

Die zaten gevangen op Kreta.

Wat hadden ze gedaan dan?

Niks!

Ja vast.

Echt niks!

Is een mens ooit echt onschuldig?

Mag ik nog vertellen?

Joh, zo ongeduldig.

Icarus en zijn vader zaten gevangen
in een hoge toren op een hoge berg
met overal om hen heen woeste zee
ze konden nergens heen

wat erg

Maar Daedalus,
was een heel slimme man

waar de meeste mensen een ramp zien

waar de meeste mensen een ramp zijn

sst!

zag Icarus' vader een kans.

'Eureka!'

riep hij

'jij gaat vliegen!'

Vliegen? Een mens?

Doe niet zo idioot.

Een mens kan niet vliegen

die valt zo uit de lucht

pats, dood.

Dat zei Icarus ook.

'Papa dat gaat niet

hoe hard ik ook wapper

ik kom niet omhoog!’

En Daedalus lachte.

‘Ach zoon,
wie niets probeert
zal altijd mislukken

probeer in het onmogelijke te geloven

je hebt alleen
twee vleugels nodig!’

Ze gingen aan de slag.

Ze werkten dag en nacht.
Om vleugels in elkaar te zetten.

Ze verzamelden overal veren.

Van meeuwen
raven
roeken
kraaien
albatrossen
kolibries
en Vlaamse gaaien
van kippen
mussen
zelfs van pinguïns
vinken
valken
papegaaien
van een hele pauwenstaart
van het dons van adelaars.
van de vorkstaartscharrelaar
de blauwe juweelbabbelaar
van een rooie ooievaar
en een paars kwinkelend paapje

Ze plakten alle veren vast
met klodders bijenwas
en lieten die was goed drogen

en daar stond Icarus
gevelegeld
als een enorme mensenvogel

hij durfde nauwelijks te fladderen

‘gaat dit lukken pap?’

Nee.

Ja

Ja

Ja

‘Maar!
Zorg dat je niet te laag vliegt
met je veren langs het water
want dan worden ze te zwaar
en vallen je vleugels uit elkaar.’

‘Oké’

‘En!
Zorg dat je niet te hoog gaat
want dan smelt de bijenwas
dan donder je de lucht uit
pats

dood

in je veel te vroege graf.’

‘Goed pap
ik zal voorzichtig zijn.’

‘Vlieg niet te hoog
en niet te laag,
precies tussen zon en zee.

ik hou van je

mijn zoon

dus alsjeblieft

blijf leven.’

‘Jaja, komt goed!’

Als een kuiken uit het nest
sprong Icarus de diepte in
en fladderde hij weg.

Met tranen in zijn ogen
zwaaide Daedalus zijn jongen na.

Die, dolgelukkig met zijn vleugels,
steeds harder wilde gaan.

‘Voorzichtig zoon!’

Riep Daedalus.

Dat hoorde hij natuurlijk niet.

Nee, Icarus voelde zich vrij!

Steeds hoger ging hij vliegen.

Hij maakte loopings,
draaien, hoeken,
halve salto's
hele schroeven.

Hij haalde als een stuntvlieger
de allergaafste truckjes uit.

En de zon scheen lekker warm.

Kietelde zijn huid.

Hoger ging hij
hoger
hoger!

Dat gaat niet goed.

Alsmaar hoger in de lucht.

Steeds dichter

dichter

bij het licht.

‘Kijk uit!’

riep Daedalus.

‘Je gaat te hoog
het wordt te warm!’

‘Je veren!’

‘Oh!’

‘Kijk uit!’

‘Ze vallen van je armen!’

Zijn vleugelloze wieken

maaiden in het rond

maar zonder vastgeplakte veren

ving hij nergens wind

en ging hij

razendsnel ten onder

Nee.

Icarus

hij stortte

hopeloos verloren

in de diepste diepe diepte

in de woest schuimende golven

En Daedalus

geen vader meer

zag na de fatale plons

Plons.

Nooit meer zijn zoon.

De vogelmens

was onherroepelijk verdronken.

HOOP?

1

2

3

4

Hebben we nog een kans?

Een kans?

Om te veranderen.

Veranderen?

Net als Arachne en als Daphne,

zoals Actaeon, Narcissus

en als die arme Icarus.

Zoals die allemaal veranderden?

Dat was niet echt met succes.

Nee, maar...

Wat is dat nou voor levensles?

Een mens die mislukt.

Het gaat er maar om
dat we het proberen.

Dat we het proberen.

Precies!
Daar zit de hoop.

De poging is hoop.

Dus geen einde?

Nee.

Want zolang
de mens iets kan verzinnen

kan de mens opnieuw beginnen.

ER WAS EENS (2)

1

Er was eens...

2

Er was eens...

Alles

3

Niets.

4

Er was eens...

Het allernietste niets.

In de tijd nog voor de tijd.

Nog voor de zon nog voor de maan.

Nog voor het licht.

Het donker zelfs kon toen niet bestaan.

Er was niets.

Alleen maar niets.

Zelfs dat niet.

Nee?

Nog minder nog.

Nog minder nog dan niets?

Een leegte zo diep,
dat valt niet te bevatten.

Een stilte nog stiller dan de stilste stilte.

een gedachtenvonk
ontsprong

en het begin begon

want zo
begint een begin:

iemand moet het verzinnen.

Eerst was er niets
en toen was er iets.

Precies.

Ja eerst was er niks.

Nog minder dan niks.

En toen een idee.

En toen begon alles.

Alles?

Ja!

Stel je voor dat er vanuit het diepste niets
opeens een KNAL is – en dat er dan zo
opeens een heelal is! Met sterren, planeten
en zonnen, kometen, met nevels en manen
en hemellichamen, met meteorieten
en planetoïden, en ergens daar diep
in de duistere kosmos een klein
groenblauw stipje: de nietige aarde.

De aarde.

Die tussen de chaos
rustig blijft draaien.

De aarde waar de
zwaartekracht
van alles aan zich
vast liet plakken.

De aarde waar de
dag en nacht
omstebeurt
verschijnen en verdwenen.

De aarde waar de vissen
het water kregen toegewezen,
waar de vogels vleugels kregen
om hoog in de lucht te zweven.

De aarde waar de dieren
op het land leefden!

En de mens
Er was eens..